

Üstad Risale-i Nur'da Kürt politikası yapmış mıdır?

"Vicdanın ziyası, ulûm-u dîniyedir. Aklın nuru, fûnun-u medeniyedir. İkisinin imtizacıyla hakikat tecellî eder. O iki cenah ile talebenin himmeti pervaz eder. İftirak ettikleri vakit, birincisinde taassup, ikincisinde hile, şüphe tevellüd eder."(1)

Üstad Hazretlerinin veciz ifadesi ile vicdanın ışığı dinî ilimler iken aklın nuru fen ilimleridir. İkisinin birleşip beraber okutulması ile ancak hakikat tecelli eder; yani kamil bir insan olmak ancak bu ikisinin bir ahenk ve insicam ile verilmesine bakıyor. Şayet bu ikisi birbirinden ayrılırlar ise, birisinden taassup ve taklit diğerinden ise hile, şüphe ve inkar çıkar.

Osmanlının son dönemlerinde medreselerde sadece din ilmi okutulup fen ilimlerine yeterince ihtimam gösterilmediği için İslam alemi Batı medeniyeti karşısında zayıf ve fakir kalmıştır. Teknolojik olarak onlarla rekabet edemeyecek bir zaafa düşülmüş ve en nihayetinde iş parçalanmaya kadar gitmiştir.

Yeni kurulan Cumhuriyet rejimi de başka bir yanılsa düşerek Tevhid-i Tedrisat kanunu ile eğitim kurumlarında sadece fen ilimlerini okutup din ilimlerini tecrit etmiştir. Bundan da hile, inkar, sefahat, ahlaksızlık, terör gibi bir çok manevi hastalıklar türemiş ve insan-ı kamil modeline ulaşılamamıştır. Osmanlının eğitimde fen ilimlerini ihmal etmesi nasıl bir yanlış ve tefrit ise, yeni rejimin din ilimlerini dışlayıp sadece fen ilimlerine yönelmesi de aynı şekilde yanlış ve ifrat bir tutumdur.

Halbuki Şark'ın yani bu coğrafyanın itaat ve inkişafında din çok önemli bir unsurdur. Dinsiz bir rejim asla bu coğrafyada tutunamaz ve bir fayda temin edemez. Kürt sorunu denilen hadise de bu maddi eğitim anlayışının büyük bir payı vardır. Kalbi ve vicdanı aç kalan bu toplum zararlı ve zehirli ideolojilerle gıdalandığı için bu ihtilaf ve niza baş göstermiştir. PKK terör örgütünün maddeci felsefe olan Marksist ve Leninist bir çizgiyi takip etmesi meselemize kati bir delil teşkil etmektedir.

Üstad Hazretleri bu hakikate şu veciz ibareleri ile işaret ediyor:

"Hamisen: Enbiyanın ekseri Şarkta ve hükemanın ağılebi Garpta gelmesi kader-i ezelinin bir remzidir ki, Şarkı ayağa kaldıracak din ve kalbdır, akıl ve felsefe değil. Şarkı intibaha getirdiniz; fıtratına muvafık bir cereyan veriniz. Yoksa, sa'yiniz ya hebâen gider, veya muvakkat, sathî kalır."(2)

Yani peygamberlerin çoğunluğunun Doğuda (Asya Kitası), filozofların ekseriyetinin Batıda gelmesi bu önermemizi teyit ve tekit ediyor. Doğuda esas olan kalp ve din iken Batıda esas olan akıl ve felsefedir. Tabi **akıl ve felsefe** burada dine zıt olan menfi ciheti iledir. Yoksa din ile barışık olan akıl ve felsefe bahsimizin dışındadır.

Doğu toplumlarını ayağa kaldırıp ihya edecek formül din ilimleri ile fen ilimlerinin beraber okutulduğu bir eğitim sitemidir ki Üstad Hazretleri bu formülü Medresetü'z-Zehra projesi olarak takdim ediyor ve bu projenin tatbiki için hem Osmanlı hem de yeni rejim döneminde girişimlerde bulunuyor. Ama maalesef şartların ve zihniyetin müsaadesizliği yüzünden bu girişimler sonuçsuz kalıyor. Belki ta o zamanlarda bu proje hayata geçirilmiş olsa idi şimdi bu coğrafyanın Batı karşısındaki durumu çok farklı olabilirdi.

Son söz olarak, Kürt sorununun temel iki rüknü **eğitim** yanlışlığı ve **inkardır**. Yani onları yok saymak ve din ilimleri ile fen ilimlerinin beraber okutulduğu eğitim sisteminin götürülmemesidir. Risale-i Nur'un Kürt meselesine bakışını bu şekilde özetlemek mümkündür. Yoksa ne Üstad Hazretlerinin hayatında ne de Risale-i Nur'un herhangi bir yerinde menfi anlamda bir Kürt politikası takip edilmemiştir.

Dipnotlar:

- (1) bk. [Münazarat, Sualler ve Cevaplar.](#)
- (2) bk. [Mesnevî-i Nuriye, Hubâb.](#)